ШОЛАТТА,
5
АВГУСТ,
1967 шу.
№ 92 (4417).
Мах 2 коп.

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партс Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Советен Министрий Советен органа.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ
1923 ШЕРА ДЕНЗ

«Керда пятилетка (1966 — 1970 шш) кхоачашъяро йиш хулийтаргьа коммунизма материально-техникаг базаг хьаярга бодача новкъа гІоллаг вай общество дикка дІахьаг-хашкахьа ялга Іалашде. мехка экономически оборонни из чІоаг1бе. ПрогрессивнегІа, эг-гара хьалха латтача техникан кхаьбегаг Іилман ларда тІа вІашТіехьбаккхаеран ларда тІа къахьегама оксарле лакхьяра, производственни фондехи капитальни вложенеехи пайда дикагІа эцара, продукце дикал лакхьяра, экономе чІоаг1а режим кхоачашъяра чотах кхоачашду еррига социалистически экономика керда айяра декхар. Юртбоахама производства интенсификаци яра ларда тІа, мелиорацена механизаци, химизаци яра, из шерра дегІакхувлара наькъаца дикка дукхагІа йоахаргьа юрта боахама продукци».

(«Сийлахь-йокхача Октябрьски социалистически революце 50 шу» яхача КПСС ЦК Тезисаш тІара).

ЮБИЛЕЙНИ ПАМЯТНИ БАЙРАКХАШ ЯХАР ДУХЬА ЯХЬ ДІАЙОЛАЕРГЬЯ ВАЙ

ГРОЗНЕНСКИ ХИМИЧЕСКИ КОМБИНАТА КОЛЛЕКТИВО НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР БЕРРИГАЧА КЪАХЬЕГАМХОШКА ДАЬ

К Х А Й А Р А Л

Гаргаихочаш латт советски халкъ вахарера историчеси ди —Сийлахь - йокхача Октябрьски социалистически революце ах 50ш шера юбилей. Массехахь а чуийина кийчо еш латт цу дезаче цІейна.

Тха комбината коллективо къахьегама сийтаг кийчу Октября 50 шу дизаде сийна, толаме кхоачашду шийна тІаийца денхараш. Верхі бетта план еррига техникие - экономически хьокІаг-машта ханал кІира хьалха кхоачашъяй. Ер шу хьадоладелча дена планан совгІа мехка халиъ боахамгА кхьчай синтетически этилови спирта, полиэтилена, фенола, ацетона бІашш тоннаш, синтетически дубитена итташ тоннаш. Производства темпаш тІаІІа лакхьеш я дІахо а.

ВІашТа цхьа шуи ах шуи да Ерригсоюзни социалистически яхьх хьалхара моттиг оаха лелаю. Юбилейни шера шоллагІча кварталг оаха боях дина барах цІьаьхха а ССР Министрий Советен ВЦСПС-ей карара кара тена ЦІе байраех еннай тхона. Из да хи-микий йоннхача етрадо тІагІаргтта творчески кьаьхьегарах хьахинар.

Гаргаихочаш латт советски халкъ вахарера историчеси ди —Сийлахь - йоннхача Октябрьски социалистически революце ах 50ш шера юбилей. Массехахь а чуийина кийчо еш латт цу дезаче цІейна.

Тха комбината коллективо къахьегама сийтаг кийчу Октября 50 шу дизаде сийна, толаме кхоачашду шийна тІаийца денхараш. Верхі бетта план еррига техникие - экономически хьокІаг-машта ханал кІира хьалха кхоачашъяй. Ер шу хьадоладелча дена планан совгІа мехка халиъ боахамгА кхьчай синтетически этилови спирта, полиэтилена, фенола, ацетона бІашш тоннаш, синтетически дубитена итташ тоннаш. Производства темпаш тІаІІа лакхьеш я дІахо а.

ВІашТа цхьа шуи ах шуи да Ерригсоюзни социалистически яхьх хьалхара моттиг оаха лелаю. Юбилейни шера шоллагІча кварталг оаха боях дина барах цІьаьхха а ССР Министрий Советен ВЦСПС-ей карара кара тена ЦІе байраех еннай тхона. Из да хи-микий йоннхача етрадо тІагІаргтта творчески кьаьхьегарах хьахинар.

Тха коллективо, ший кхоачашмашкен торнашкен а хьема, хийцйад хьалхагІа ши тІаийца хиина денхараш, цаона меттеп донихкагІдараш тІаийцад. Оаха лаьрхІаг валеви продукци хьарга итт бетта план- 25-га октябрь хьанхачалехьа кхоачашъе, кьаьхьегама оксарле планахчул ши процент дукхагІа ланхьеь, рационализаторски предложенеш юкьъ-кхдаьра чотах 200 эзар сом ахча кходе, продукци хьаярга дІадола мах лохбе, цун динал тоее, дерригача халиъ цІей кьаьхьега-на кардача толамашца белгалданкхо.

Дукха ха йоаьцаш КПСС Центральни Комитета, СССР Лаьхьарча Совета Президиума, СССР Союза Министрий Совето, Ерригсоюзни профессиональни Союзий Центральни Совета соцан тІаийцаб Сийлахь - йоннхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизаде сийна лелаеча социалистически яхьх юнъ-халкъ вахарера историчеси ди.

Шийгара доагІа дакъа лоацалда дІаІаяне социалистически Дадьхен экономически низ чІоаг1бара фомде. Шераг1а йоариаде яхь! Памятни байраехаш йоахаргьа вай юбилейни шера болх бабча доихкагІа доча моахаларчь наьха кьаьхьегама туроалал нагийча нахан мехнаращетн даим дагалатта-ргІолаш.

Сийлен байраехаша тІаьхьех вай Советски Дай-мехкА духьа керда толаташ караг1дуьладе.

ТІехдинс кьаьхьегарда вай, новньстий!

Кхайкарал тІаийцад «Грозмефтехимзаводы» яхача объединение Грозненски химически комбината коллективна митинге.

ВАШНА, ЮРТА БОАХАМЕИ КХЫЧА ОРГАНИЗАЦЕЙИ КЪАХЬЕГАМХОШКА ЦУ ЯХЬА ЮНЪЕБАХАРА, КЪАХЬЕГАМА ХЬИНАР СОВДАННХАРА, СОВЕТСКИ ПАЧЧАХЬАЛИХЕН АХ БІАЬ-ШЕРА ЮБИЛЕЙНА ДИЗДАЧА ГІУЛАЧАШЦА НАКЪБАБАХАРА, ПЯТИЛЕТНА ШОЛЛАГІЧА ШЕРА ДЕ-ХКАРАШ ХАНАЛ ХЬАЛХА КХОАЧАШДЕЛГА ІАЛАШДАРА УЖ ТІА А ХЬЕХАШ.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕН

СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН

ДУЛХЕИ ШУРИЙН ПРОМЫШЛЕННОСТА ПРОИЗВОДСТВЕННО-ТЕХНИЧЕСКИ БАЗА ДІАХО ДЕГІАКХУВЛАРА ДЕ ДЕЗАРЕХ

КПСС Центральни Комитетон СССР Министрий Советон, дулхен шурийн промышленноста производственно-технически база дІахо дегІакхувларах долча лепнага а хьежа, цу хьаькъеш бе боагІаеш бола сонаг бІаьг. Сонам тІа белгалдоаккх, юрта боахам айбара лаьхьа пІ хина КПСС ЦК мартовски (1965 шу) Пленума решенен кхоачашъяро паччахьалхенга доахаин шурен дукхагІа эца, дулхен шурийн продукташ дукхагІа хьаьг, мехка база нах ну продукташца дикагІа іалашбе йиш хилийта хилар.

Цхьаьбакъа, хьаьйай продукташ ийелга шийлатІехьаькхара а дулхен шурийн промышленноста бахха а хьаьгІе пІенхаттиг кхоачамбоапаран за. Дулхен шурийн продуктай дукхА лоарХІамеГІарца тайпан хьалдо кхоачамбаш базача наха тІа-чІа дукхагІа эпарашца. КІезига хьаьн чахьан, шурийн мистен диетически нятелеш, цІьаьхьа йиша хьаьйа бодца шурийн продукци а. Дулхен шурийн промышленноста дукхАча предприятета арахецача продукце дикалу ассортименти хІаьн а шийл ала еззача тайпара яц.

СССР дулхен шурийн промышленноста Министерства, дукхАча областий, краий, автономни республикийн боахача, советски, партийни организацена ханна дагІоаьдан дІаг дулхен шурийн промышленноста предприятей бола тоаьрца, чакхъяьа доахаин шурен парга хан-ханнаьца іалучтеГа Іалашдара, хІаьта йиштта дуХХа комбинаташ, шурий заводаш, холодильникаш хьалъяьреи царна реконструкци яреи планаш кхоачашъяра. Дулхен шурийн промышленноста тегІакхувдара хьежащ йолча капитальни вложенеех цхьаьйолча областашкеи республикашкеи пайда эцаш, производственни мощносташ бола ер бола дІаьлайтІарца заланеш кхоачашъ.

КПСС ЦК-ен СССР Министрий Советон партийни, советски, боахамца организацей керттера декхар а лоарХІам оттаьлаг дулхен шурийн промышленноста производственно-технически база мамонта дегІакхувлидта, нийсьеннача ныттта болча торонех пайда а эпаш. 1966—1970 шерий пхи шера планах йолча СССР ХХІІІ-ча съезда директиванца хаьнна боахама цу дакъа хьалхашка оттаьлг заланеш кхоачашъяь на Іеш, тІеІкхоачашъеГа а Іалашдар дуХХа продукце ассортимент ламм шерьеллеш дикал лаккъ-елгеи.

Союзни-республикАй Комитарет ЦК-ашта, КПСС крайкомашта, обкомашта, союзни-республикАй Министрий Советашта, СССР дулхен шурийн промышленноста Министерстванца тІаьлаллад дулхен шурийн промышленноста объекташ хьаьлара гІулаьх мишта латт хьожитта, промышленноста производственно-технически база дегІайолларгйола, производственни мощносташ болх ер боаьлайтІарца планови заланеш тешшаме кхоачашъеррйола, болх беш йолча предприятеста реконструкци еррйоаьен технически юхаькайчьеррйоаьен техническа базаг боарам а болаш безал комплексно чакхйоаьлидта, болх беш барий кхаьхьегамеи бытеи хьаьлаш дІахо тоаьелга терхалде;

Арахецача продукце дикал тоаьеррйола гІулаьхаш чакхдаа а 1965 шерача нийсьйча толаагІгІа йола консерваш 2,9-заа, сосискаш сардельканаш — 1,7-заа, кІурага чІоаг1а доказадь маршаш — 2,7-заа, котлета дулх — 2,4-заа дукхагІа кийчде а хІаьта йиштта бахача наха чІоаг1а хоатта-ваш йола, дикал тоаьь дулхен шурийн керда продукташ дикка дукхагІа хьаьг а;

Промышленни предприятеш балха оксарле дахха йолча оборудование керда тайпан, механизированни автоматизированни дикке юкъеьхьаьца наькъаца 1967—1970 шерашца іІаьна а технически юхаькийчьъ йоаьхІага вІашТіехьаькхъ; Іилман тохкамий эффективноста лаьхьа, производства технологи эргайоаьхан тоаьра, белалах бизаагІен комплексеи пайда эцара, керда кагарІгІаьнарийн хьалхалаттачча опытен дарда тІа керда технологически процессеш хьаьра Іилма-тохкама институтий уйла гІаьерзе.

Союзни республикАй Министрий Советашен СССР юрта боахама Министерстванен гІаьнздаьл дулхен шурийн продукташ хьаьра шера заланеш кхоачашъяра хиланза дагІоаьдаеча боабачашка дулхи шуреи эцаеча а паччахьалхенга доахаи, кха тІара оалхазарен, шура хан-ханнаьца йохкийга а Іалашдар. Колхозашкеи совхозашкеи юахаи дикагІа кхаьбара, уж белагІеи дерстагІеи хилийтара, дулха дьархІа кхоаба доахана тайпан кхедара, хІаьта йиштта коа тІарча оалхазарийн дулх дукхагІа іахара а де дезар дар.

Подрядни балхийн производственни мощносташ болу бе йолалайтІарен план 1967 шера кхоачашъеГа Іалашдерголлан дулхен шурийн промышленноста предприятеш хоадиаьнкаин сихагІа хьаьлерйола а болх беш яраш шерьеррйола а царна реконструкци еррйола а гІулаьхаш чакхдаа леза союзни республикАй Министрий Советашца, СССР гІишлошъяра Министерстванца, СССР промышленни гІишлошъяра Министерстванца, СССР еза-йокхача индустре предприятеш хьаьлара Министерстванца, СССР юрташ-на гІирсаш хьаьлара Министерстванца, СССР газовни промышленноста Министерстванца, СССР монтажнии спецпалъни гІишлошъярен балхий Министерстванца.

КПСС Центральни Комитетон СССР Министрий Советон хьаьхьайаьлаьл, партийни советски органаша дулхен шурийн промышленноста предприятей, гІишлошъяра организацей, Іилма-тохкамен институтий болхошца поаьй уйла хьаьйай продукташ цахаттаеш хьаччийнйелгеи чакхйоаьхитеи Іалашдар дуХХа производственни, производственни мощносташ хьаьлярен болх бе йолалайтІарен планаш кхоачашъе леш тоаьла болаг гІоаьг1дара тІаергзаергхилдараеи цу тайпанара хьаьлха-ьаьр дІахо лаьхьара КПСС XXIII-ча съезда оттаьлг дехкар кхоачашъеча юкъе шоашкара доагІаеш дола дакъа лоацаргхилдараеи шоаш дог тийша хилар.

ТОАБЕ ТОРГОВЛЕ БОЛХ

Шоай цІей эпаеча толамашца тез а дах Октября 50 шу хилара сийна йола социалистически яхь кхы а шерагІа йоаржаь кхаьхьегаш ба Нохч-ГІалгІайен торговле болхлой. Дикка ІехІкхоачашъяй товарооборота хьалхара ах эцара план. Соатка цу хана хиниачул 13,3 миллион сома макъа товараш дукхагІа декхад уку шера. Кхаьг-гІа ГІаьдуьгаш да ГІаьгІа а ГІаьгІа ваха чІоаг1аГІаГІа хоаттаеш зола товараш дукхагІа ІоаГІаеш зола товараш ГІулаьхьа? Из ГІама хуТ наьха хьаштаеш боьхонна іома ца деча. шоай ГІулаьх диаза кхоачаш ца деча.

ХІана чуийина кхашка балхаеш леш ба юртбоахама кхаьхьегамхой. Торговле болдлой сийлен декхар ца парна лерттІа ГІулаьх дар. кхаьна боахаранта эпа товараш, продукташ йоа автолавкаш ухийтІаеш вІашТіехьаькхъ деза.

Торгий, тикай, общественни кхачан предприятей партийни, профсоюзни, комсомольски организацена даим йоахко е ГІеза торговле культура тоаьрз, мах беча болхлой говзал лаьхьара, болх лерттІа вІашТіехьаькхъара. Шекхашта ледаде деза торговле прогрессивни балха методаш юкъеьхьхьаьлга. ДукхагІа хьаелла еза специализированни тикаш, нах балхача дІа а кхуТхьаш товараш іохкийга шерра юкъеДоаладе деза массехахьа а.

ХІана а цхьайола моттигаш хуТ торговле кулга пІена боаца нах нийслуш, тІеха чу латтз-нах ийдархошца гІожа болаш. Еррига а тикаш эпа йоагІгІаеча тайпара хоа кийчьъ, цІена. Из ГІулаьх вІаьлаеда ІІІ йиш йолаш дац. Партийни, профсоюзни, комсомольски организацена массаза а терго е еза торговле болх бе дукхагІа кагирхой хьожабара, чарна эпаш леда новкъостал дара, говлача, дукхкача хана болх беча пооДаведий говзал а опыт а царна Іаьлдара.

Производства дешаш йоаьрта Іомаларца, наха ГІулаьх дегІа органохаин тоаьрца цхьана ІІІ лаг-хха а лицаллйта йиш ши шоай белхтокхам кхетабеш а. балхах дог лаздан а бола нах хьаьлхебе безаш хилар. Наьха хьаштаеш а товарий ассортимент а чІоаг1а дегІаахаро Іаьлех торговле болхо кІоарта знанеш, лаьхара культура, коммерчески хьисап ладан хилийтар.

СалоІаш ши ши а ІоаІаеш пхе пийнаьха болх беча кІирага лоаьларо ІІаьлехарца хувщеннай торговлен общественни кхачани предприятей балха график а. Кхаььегамхоша ІІаьлехарца цар ха кІезигаГІа а йоаеш кхоачашде гІерт торговле болхлой. Цунгга кхаьхьегамхоша «алоІаГІа» моттигашка кхы ІІа а оттаеш я 50 торговни павильон, закусочнеш, киоскаш, гІикка дукхагІа хургьа ІІа-йоха лелаеча буфеташ.

Октябрьски революце 50 шу ХІаьара баьхьа мабоаттІарна наькъаьхара еарнагІаььннача республика торговле болххоша кхы а айе ела торговле культура, тоаде деза наьха ден дола ГІулаьх.

ЮБИЛЕЙНИ ПАМЯТНИ БАЙРАКХАШ ЯХАР

ДУХЬА ЯХЬ ДІАЙОЛАЕРГЬЯ ВАЙ

ГРОЗНЕНСКИ ХИМИЧЕСКИ КОМБИНАТА КОЛЛЕКТИВО НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР БЕРРИГАЧА КЪАХЬЕГАМХОШКА ДАЬ

К Х А Й А Р А Л

Тха коллективо, ший кхоачашмашкен торнашкен а хьема, хийцйад хьалхагІа ши тІаийца денхараш, цаона меттеп донихкагІдараш тІаийцад. Оаха лаьрхІаг валеви продукци хьарга итт бетта план- 25-га октябрь хьанхачалехьа кхоачашъе, кьаьхьегама оксарле планахчул ши процент дукхагІа ланхьеь, рационализаторски предложенеш юкъеьхьаьца чотах 200 эзар сом ахча кходе, продукци хьаярга дІадола мах лохбе, цун динал тоее, дерригача халиъ цІей кьаьхьегама кардача толамашца белгалданкхо.

Дукха ха йоаьцаш КПСС Центральни Комитета, СССР Лаьхьарча Совета Президиума, СССР Союза Министрий Совето, Ерригсоюзни профессиональни Союзий Центральни Совета соцан тІаийцаб Сийлахь - йоннхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизаде сийна лелаеча социалистически яхьх юнъ-халкъ вахарера историчеси ди.

Шийгара доагІа дакъа лоацалда дІаІаяне социалистически Дадьхен экономически низ чІоаг1бара фомде. Шераг1а йоариаде яхь! Памятни байраехаш йоахаргьа вай юбилейни шера болх бабча доихкагІа доча моахаларчь наьха кьаьхьегама туроалал нагийча нахан мехнаращетн даим дагалатта-ргІолаш.

Сийлен байраехаша тІаьхьех вай Советски Дай-мехкА духьа керда толаташ караг1дуьладе.

ТІехдинс кьаьхьегарда вай, новньстий!

Кхайкарал тІаийцад «Грозмефтехимзаводы» яхача объединение Грозненски химически комбината коллективна митинге.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРАШ, ШУН ДЕКХАР!

Чакхбаьнна юбилейни шера воахІ бутт. Итогаш йий паччахьалхенга хьайбай продукташ йохкача ворхІ бетта хьайбаш леладераша бабча бадда. Кхьыстта дика кхаьлийта паччахьалхенга шура, дулх, фуаш, тха доахаца лаш кхоачашъяра Ведана, Ножай-Юрта, Наурски районий доахаменна.

Цхьаьбакъа, белгалданца далаш цхьаьнайолча районий боахамца дулх, шура, фуаш, тха дукхагІа лаьхьара цхьаьйолаш йолаш болча торонех бола за пайда эцара. Иштта, масала Ведаца шера хьалхарча ворхІ бетташ цийелгеча республика барХІ районе кІезигаГІа кийчьъяй шура, кхьыстта Нахтеречни, Ачхой-Мартана районий боахамца. Кхьыметтел аьхан зачаьлаьь а Іаттагера 5—6 километрах мара шура яьхьапар ду йолийта боахамашка хьалхарча ялх бетта. Геттара кІезига кийчьъяй шура ІІаьлаьчча шера ворхІ беттага диллаьча Наьсаран районе хьайбаш леладераша — ІІаьлаьчча шера ворхІ бетта кийчьъяй-чуийна пийсйина 91 процент.

ТІаийца лаьхьара социалистически декхарашца кхоачашдара доагІаеш дола ГІулаьх ца дар гучадоаьл юбилейни шера хьалхарча ворхІ бетта хьийчаьх кьаьхьиннаьчнга хьежача. Кхьыта воча хьала тІа да шура аьккхара декхарш кхоачашдар.

Юбилейни шера декдараш кхоачашдара доаьхІаме ха тІаьхьаьчай. Сийлахь-йоккхача Октября ШІейна лаьхорча толамашца наькъаьлар республика хьайбаш леладераш сийлен ГІулаьх за.

ЦІХОЛАГІА АВГУСТ ТІАНХОАЧАШ ПАЧЧАХЬАЛХЕНГА ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ ЙОХКАРАХ ЙОЛА

СВОДКА

(шера план кхоачашъяр проценташа).

Районаш	Дух	Шура	Фуаш	Тха
Ачхой-Мартана	44	57	99	94
Ведана	52	94	111	70
Гроозненски	49	59	75	111
Гудермески	82	69	119	95
Малгабийна	50	62	144	95
Нахтеречни	47	66	140	89
Наьсаран	70	63	103	128
Наурски	47	77	117	113
Ножай-Юрта	82	80	112	57
Советски	45	65	110	39
Сунженски	72	64	105	119
Урус-Мартана	66	69	88	57
Шелковски	56	64	77	110
Шелковской	51	67	98	108
Ерригача республике	56	64	88	107

ДОККХА СОВГІАТ

Къилбаседа - ХІинай АССР къаьдагІаьнгоша коммунистическа чоагІаьн дуьш, боахамги культуреи дегІаьхьаьлара декдараш кхоачашдара уж оаьлаьгІоаьхаеи бергаеи бола. Боаьх а хьалхара ночер аьлаьннача дийнаьха дена 50 шу дизаеца дувзаделна а СССР лаьхьаьрча Совета Президиумо «Знак Почета» яха орден ешийй «Социалистическая Осетия» ала республикийнаьн газета.

«Социалистическая Осетия» яхача газета ах бІаь шу дизад. Эггара хьалхара цун ночер «Красное знамя» яхар иІа а Іоьшш Владикавказ ираньлер 1917 шера 21-ча июле (3-ча августа).

Тийна йисте из газет вІашагІделаде Сергей Миронович Кирова вІашагІаьнаьн. Цо новьвостьца даьдаьлаьнна Владикавказа къаьдагачкой хьотабарца, капитализм дІаьнкъа а хІаьта цуа тІехьаьгІа кьона Советски республика кІайгаьнарийен Іорзе а Терски областа къаьдагІаьнгоша оаьлаьгІоаьхаеи.

Газета оаьгІоаьш тІа статьеш вІаьвІ Кавказерс большевистски организацие белгалдаьлна бекхаьна культаьлоша — С. Кирова, Г. Цаголова, Я. Мажмуса, Е. Полякова. Теркем газета эггара хьалхара редактор чиннан Кирова доттагІеи сотаьнаьн —большевик Г. Ильин.

(ТАСС).

МИШТА КХОАЧАШДУ ЮБИЛЕЙНИ ШЕРАРА ДЕКХАРАШ?

БЕХК БЕРРИГА А «ДОГІАЙ» БАЦ

Наьсареча «Октября 40 шу» яхача совхоза кхаьн лелаеранца тика дова шоашта уьх юбилейни шера хьалхашка латта декхараш. Паччахьалхенна 1150 тонн кІеІ а 300 тонн мукъан ІІалугрба аьлна лелна деш тІехихоачашце йиш йолаш а ба уж. Цхьаькка шера, хиннаьлан ухаьза уьх шера санна тика ІІаьлаш.

ХІьта а хьувкъан дика хилар пайда бан, нагахьа санна из ший ханнаька амбарашца да сагота белаеш. Мишта оаргаГІаьнаьб гІойюртхІ цу ГІулаьхьа?

Дукха ха я уьхаьа 2670 гектара ІІа хьийнъа ялагаш чуена да. Цу духьа хьалхарІа ца тоьаьш тиша дукха автомашнаш сеца лаьттаеш ну хоаача дийнаьха.

Ала ІІама йоаьцаш дика тера 28-ча июль а. ХьожаргІа ваи ну денах уьхаьа мишта пайда йийцар. Гаьннара хьежача чакхьа дошуьв санна къегача ахай участка тІа йоькарой чоий чо хьуьзаш санна хет комбайнаш. Юхе ІІа ме ешоьч хувцалу сурт. Цхьаьн чІегалга тІа го боаьхаеи лелача комбайнех цхьаьнаьн сеца лаьтт. Цхьаькка форча яи чуена йолаььча участка, цох «балалайкаш» а «гитараш» а ешнаьт. ЭтІаьмхьера маГІаьхьіе ялелаеьь дукха голаш ешта оаьн ешаьн комбайна. Цу ГІулаьхьо ха хехьа йоаьйт, балха оксарле лаьхьаьлийтаеш.

Белгалдаькка лов № 10 йола комбайн. ДІайолаьнаеш ца, ишттех метт гаьна йоаллашехьа а сеца. Гаьнеев Борисе «таза» ІІа ІІаьгІаеш ногах ІІама хилаеш. «Мотор вІашТіехьаьлаеш цунъ». — Йоаьл совхозе керттерча агронома нов. Лаьуоноа. Из вІашТіехьаьлаеш хургбар, догІаеш доаьхаеш болх ца беш аьккхаеча хана Борис цунга ІІаьхьаьвалаеш, цунга из ве лелаеза ІІаьхйта саг хинаьвалаеш.

Комбайнаша ца хьокхаеш йитта кІо йІотаргаеш ягІа ІІоа а хьалла а. ДІгІойеа аькхаеш цхьаьйолча моттигашца гонга гІолла йоаГІа.

ІІа мел баькккача кагаеш я уьхаьа, цкача ІІама хьагуьа а еш доаькъара ІІаьхийтр уьх, уьхаьа лаьтта ІІотувс. Цхьаьнаначаьа уьх ІІоегаййна леза доькъкий кІина фийгаш ІІоуьдет ІІаьрзюьсьс. Цхеаьа ІІогІаьхаййа кагаеи егаййна цхьа бий ІІа даьлар.

— ХІара хьаь-йиъ комбайна ІІаьхьаьмаг доаттабеш цхьаьна агронон ма. — аьлар ухоа совхозе.

Фу ІІаьхьожач ба агрономий бар, пар ІІаргаатта гуьшше а ялат доьхІееи хилна? Из ІІоаьу комбайна ІІаьра тоже ІІаьхьоа а. ТІехьаьнна ІІоухаеи кІи кІеж а йолаеш тхо на юхе ІІолла ІІеХьаькъ № 73— 27 йола самвеаеаеа

БАЛХА КАЯЙЛА ШУН, МАШИННАЬКЪАХОЙ!

КЪАХЬЕГАМА ГОВЗАНЧАШ

«...Хіара машиннаькъахо шийх транспорта саате лоархіаш хила веза, хіаьта ший дегі эзза делаелаш дисциплина дика йолаш хила веза». — С. М. Кирова аьнна тіе лешаш дикагіа тургіолча моттге ялда да Наьсарерна машиннаькъа стаціе.

Уж лешаш ніаькка а аьш да долийташ хьаболагіа станцера къахьегамхой. Вагонаш йоттавеи йоагсарен планаш тіехьаовчашделга цар оборот сиъьлда, діа-хьа кхъхьан бола музь хіама тіера ца долийташ лорабелга,—кхы зукка социалистическ декхаран шоайта тіаайла а уж сийлешца кхоачашеш а да машиннаькъахой.

Сийлаь-Йоккаха Октябрьский социалистически революцие 50 шу дузача деина кхъьегамга совгіат кийчдеш, шоашта керда лаккхара социалистическ декхаран тіа а йіца уж толамца кхоачашдеш да Наьсарера машиннаькъахой. Цунна зола тешал ца, масала, наькъа мастер волча коммуниста Бугайлов Алексей Константиновича уьх іпера діаяхача хана чухь баьта баллах йоаллаь цифоаш.

— Тха балха дуккал а дикал а йосташ бола керттера дерриг ба,— аьлар Алексей Константиновича, — наькъа бальш оценка «діка» йолаш хилар. Хіаьта оаха тіайіца социалистическ декхар а йиттаг дар. Къахьегама дисциплина дикен барт-ихьоагіо чіоагіен хиларна, массаш а бедаьлн сийлеца Октября юбилейна наькъаш ца кийча хиларна ваішіеьхьаьнад хьа бальш оценка «тіехдикар якха.

Хіара бетта нікъ бусташ йоа вагон йоагіа тхо дечиа. Цо тіехьожу бу, наькъа хьалата хьаж, наькъа нийсал, поездаш етта ца йолийташ делийтара боарм доарх! Хіаьта из да наькъахошта гіулакх дерий керттера декхар. А. К. Бугайлова кулгалдева участка коллективо Долаково яхача разъезда Пленеш яхача станце хіаначал ца шоай хан-ханнаьца хуьш тишдеина шпалаш, гойтара агитаци таханача эийнаьха машиннаькъахошта хьалхаьнка латтача дехаранца диаза жоп луш я.

Участка болхлоаца юкъе дукха ба хьанкре къахьегагіа шоай новкъостаита массаза хьокхал луш бараш, тіехьабусараш шоашта тіехаьнкеве гіерттараш, царца шоай балха опыт екъаран. Царех ба наькъа болхлой Вышегурова Тамара, Гудмева Лемка, Келиматова Малихт, новкъагіволла болхло Попов Владимир Ильич. Шоай сменни нормаш массаза а 110—115 процентал эшаагіа йоаш, хіаьта В. Попова 120—125 процент кхоачашъш.

Ніитта дика болх барца белгалбальнай бальни оценка массаза «тіехдика» лоаттаеш йоза путейрий оригадир Могушков Аьхмат, станцевча переезде дежурни йоза Халиулина Бийи-Хема. Йіс шу хьанчат но цхьан моттиге болх бу. Ціккха а ше болх беча транспорта а наха а хілар на хулийташ. Къахьегама дисциплина дахха болх хьайоагіа из. Дикача хьаде лелаю до переезд, хоаьъо, Ніитта да участка кхы дуккалбарий гіулакхан а.

Поездий маневрови болх цхьаьнан ваішіеьча, аваиа ца хулийташ, уж хаьал тіехьа ца йоаллийташ стаціе йоаіа маьхьарийлийтача, тараззш увача, діа-хьа кхъхьийта муьх бизза, діана тіера на доалийташ лорабеча, вагонаш йоттара а йоассараш а балхаш сихагіа лаьхдоалача доарх!ламеГіа дахьа дедаеш диза шоай декхаран кхоачашдеш да керттера конструкторашца Албогачиев Іаьлаьлий Ибрахім, Колоев Іаббаса Муса, Албогачиев Шимоаха, стрелочникашца Енлоев Салман, Борнев Мальмад. 30 шера чухьаьн болх беш йоаа Йоьртова Агриппина, станце дежурнеи Яценко Марчі, Сергеева Раиса, всоешцие Аушев Махьмад. Царех лоархіаріаш 8—10 шера дуьхьала чхх станце болх баь ба. 10 шера болх беш ва хьалха керттера конструктор хинна «Іана тиліовоз» машинеста гіонча йоа Гайсанов Яьььа.

Социалистически яхьа шоай хан-ханнаьца итогаш еш, цунна доагіаеча бесса кулгалдеш, котаьо яьккхарш совгіаташца, баркалашца белгалбеш и партийни, профсоюзни организацеш.

У. АБАДИЕВ.

Суртл тіа: (аьрхьаьрта аьттехьа) наькъа болхлой Вышегурова Тамара, Попов Владимир, Келиматова Малихт.

И. Плиева сурт.

БАРТТАЙНА

Машиннаькъахой Ди хьаліакхьаьчча хана ціаькха а белгалдаеш Октября юбилея сийна лаьхдара социалистическ декхарашца іа а йіца хьаьнала къахьегача тха деп коллективо доаха толамаш.

Йоккха, чоалгане лухьа цезаш я Гудермеский депо, хіаьта кертерчарех ніа! а ремонтий яр. Цунах дуккагіча лаьхьа тайіца ца массайогіча кхьйбаьчча случаеш, шоай план кхоачашъяр, болх лерттіа діабаьхьар. Из кхетагу цу неха къахьегачхоша, цуьхьа депо-ергіа коллектив баькал яхаш а ревьа а я царна. Октябрьски декхарел совгіа ремонтникаш, берриг машиннаькъахой ціа, шоай дезиеш сийна къахьегача ваьте оттабар, хіаьта дика толамаш а даьхьал. Верхі бетта плана дерриг хіана зап-аьнна хьокхамаш тіехкоачашъш. Чоагіа лоархіаме да тепловозаша, оборудование ремонте йоккха ха ремонтийнаьна хіаьтдаьна лоархьаьрхіар. Диді ешачул итт процент кіезнагіа я тепловозаша поэтьмечни ремонте йоаккха ха, ніитта кіезнагіа я йоаккхача периодически ремонта ха а. Хіаьта ремонтийний балха дикал эндаш хилча вай йоаллеьрта цдьаьккха цифра: цхьаьна хіама телга лаття йиш йолча тепловозий процент 6,8 йолча из яц 6,3 процент мара.

Коллективе гіулакхаш дика лелара баьхьанаш дукха да, хіаьта кертерлар да наха юкъера, кхетама болх боаттіача боарм тіа хіаьхьар, социалистически яхь хила маєаза ваішіеьхьаккар. Шерра йьаьжа я депо коммунистическ яьккхьаьна уьмарнгіа цін яьккхара яхь. Цу юкъе на 420 саг, 285 болхло из цін лелаеш ва. Депо йоккхача коллективна юкъе цін хеза да коммунистическ яьккхьаьна уьмарнгіаш: А. Таланов, В. Притин, И. Серебряков, А. Кучеренкой, Б. Азаров, В. Малинин, Ш. Тепсергаев, дуккха кхьбаьрш а. Йолаш я коммунистическ яьккхьаьна цін лелаеш йоаа біарчча цезадаеш бригадаеш. Уж я аккумуляторни, контрольно-измерительни приборий, автоматни, кхийоьна а цехий коллективаш. Хьалхарча группий цехий коллективашца юкъе хьалхара моттиг яьккхай яьккхіа йоаа мастер Штельман керте латтача поъьмечни цеха коллективо. Поъьмечни ремонт йоа ха нормах йоагіачул 23,9-сеаьлта лоархьаьрхіа: цух цехе, бондаеш расчетах кхетамна пайіда эзарах хилийна 6395 сом. Шоалагіа группина

ДИКАГІЙОЛА КОЛЛЕКТИВАШ

Машиннаьнъа Министерства коллеги машиннаьнъа транспорта болхлой профсоюз ЦК президиумин 2-ча августа итогаш ян 1967 шера шоллагіча квартале машиннаьнъа транспорта белхлоаца лелаьйта социалистическ яхьа.

Машиннаькъахоша сийлонца кхоачашдеш Советски Іаьдала 50 шу дузача сийна тіаийца деккхаеш. Біарчча ях шера планал совгіа діа-яхча дихьад 28,6 миллион тонн муьхьаш. Мехнарча 26 машиннаьнъах 17 планированни экономически стимулированни кердача система тіа баьннаб.

СССР Министрий Советски ВЦСПС-ен карара кара тела Цін байранхаш хьожалий транспорте эггара хьалха нердача системах болх ба йолленнарча Горьковскийн Свердловскийн машиннаьнъа коллективашца. Нотдаьнъарашца юкъе — Куйбышевски, Приволжски, Малхбузен-Сибаргіен, Кьулбезьен машиннаьнъашца, Нижний-Днепровски — Узел, Пермь — Сортировочная яха станцеш, Гроьнзенрен Петровдоскнерин лиоотмини депошца, Челябинскера вагонни депо, Новосибирски, Сольвычегодски, Улан-Удински наьнъа дистанцеш, «Транссигнал» яха киевски завод, Московски локомотиво-ремонтни завод, кхьарпаш. Ніитта царна а зьаьнъай СССР Министерстрий Советски ВЦСПС-ен карара кара тела Цін байранхаш.

(ТАСС карр.).

ВАЙ ДАЬХЕН БОЛАТА ПХАЬНАШ

«...Машиннаьнъаш, — ялад В. И. Ленина 1918 шера, — из да городан юртан юкъера, ерриг-мишленнеотан лаьтта леладарен юкъера, ерригача социализмаьна лерде латтача буьзана хьестан, из да эггара кьаьнаг!а тайлара цаІІ».

ЦИФРАШ ФАКТАШ

⊙ Дунен тіа эггара хьалхара моттиг лоаца Советски Союза машиннаьнъаша музьаш діа-юхе кхъьарх, пассажирийн діа-юха кхуьлара, локомотивийн вагонийн белха оссарле лакхьара, музьаш тіедола вагонаш пелара юкъера сухала, электрификаци яьчь наьнъ діоохала, вагонашка дотта-ча мухьий дуккала. Вай мехко миссел дуккх керда машиннаьнъаш декхаш, локомотивашца вагонаш ціаьнна а мехкоі.

⊙ Вай машиннаьнъий грузооборот 1913 шера хиннева боарнал 26-эза лакхьаьнна 1966 шера, США машиннаьнъий грузооборотал шоозза тіех я.

⊙ 50 эзар километрал совгіа керда машиннаьнъаш декхад Советски Іаьдал латтача шерашца. Цу болата пентаца цкъан ахьазен хіана ящар анна экзатонна поїпа лаьттанна гонахьа (іоолла гобанхьийна йиш хургьяр.

⊙ Юкъера біаьшеренашкара ворда, ніиал хиннай кьаьнача Россе дуккхача кьаьнийн йістошта йола керттера «транспортни средствашца. Паровозаш дуьцьаш хоза негатьа сег хиннеаш. Хіаьна цхьаьн Казахстана машиннаьнъаша дуккагіа діа-юха кхуьх муьхьаш Російски империе дерригача машиннаьнъаьнъа кхуьхьаш хиннечуьн. Республика болота наькъаш — 1913 шера хиннечул яхьаззъ совгіа діаьхьаріа да, Узбекский Таджикский республикашка — 2,5-эза. Москв біарча хьийнца 2-эза хіана хиннедеш дьанна діаьхьаріа хиннад машиннаьнъаш, Советски хана мара хьхиннедаеш машиннаьнъаьш Киргизе, Каракалпакски, Марийски, Коми автономни республикашка.

⊙ Советски Іаьдал латтача шерашка реконструкци яьй машиннаьнъа ерригача транспорта, Кхоме довеца паровозаш итт шу хьалхаріа хьа ца деш соца а дев, СССР-е серийно арадаіа йоаьлий 4—5 эзар говра низ болаш йола электровозаш тепловозаш. Машиннаьнъа транспорте хіанз діа-юха кхуьлара музьех 89 процент электровозаш тепловозаш е ю дукх дуьзаш да.

⊙ Машиннаьнъаьта электрификаци яр — машиннаьнъа транспорта дьаьхьара техническ прогресса керттера постам. Цо йиш хулийтт музьаш кхуьлара поездий сухала, лекхара, пассажираш діа-юха ахара, кьаьстта а городаьта юкъера наьнъашка іоолла лелара, хьалаш тоаде.

СССР-е электрификаци яьй ваьте участкий йіоахал — 25 эзар километр соагіа. Уж дукхагіа да США-ргчул, Англе-ргчул, ФРГ-ргчул, Итале-ргчул — уж дерриг мехкаш цьаьна лаьрхіача.

Электрификаци яьй Москва — Байкал, Ленинград — Ленинакач, Москва—Свердловск яхерашца санна долча эггара лелаелаіа муьхьаш діа-юха кхуьхьаьна наькъашта а хіаьте ніитта йоккхийча промышленни центрий гонаьъарча участкашта а. Хіара шера электроігіа тіа доах 2 эзар километр соагіа машиннаьнъаш. 1970 шерапо 35 эзар километр хургда уж. Хіаьта цар діа-юха уязаш хургда дерриг діа-юха кхуьхьа муьхьх нийсса аханен соагіа дарашца (1966-ча шера 42 процент мара ца хиннаеч).

⊙ Вагонин парк ерриг а керда дьаьккхай мехка. Шоай эа яьккха йоаьлаш лаття шин соа йола вагонаш: церна доагіача дьаьхьа 5 процент мара кхечаш дерригача діа-юха кхуьхьа муьхьх. Цар метте діаэтай йиъ соа йола ах вагонаш, цистернаш тіера кьаьйла вагонаш платформаш. Дуьхьаріа ъьаьйгіолаш я 90 а 120 а тонн муьхь кхуьхь яьх-яьхн бархі-бархіе соаьшш йола вагонаш. Кьаьннача вагонашта , лелийнаьнна меттеі кастта хьаьрг!а шелал хулийта мехвнически система а йолаш йола поездаш, секцеш, вагонаш.

СИХА, АТТА, КХЕРАМ БОАЦАШ

⊙ Пассажирски вагонийн парка дьъ дьаьхьх кхо дакка соагіа яраш — хіанзара йиъ соа йола ерригаш металлах яь вагонаш. Хьаьвий фона кондиционированни (искусственни климат оттаделш) йола установкаш тіера кьаьйла вагонаш платформаш. Дуьхьаріа ъьаьйгіолаш я 90 а 120 а тонн муьхь кхуьхь яьх-яьхн бархі-бархіе соаьшш йола вагонаш. Кьаьннача вагонашта , ледниаьнна меттеі кастта хьаьрг!а шелал хулийта мехвнически система а йолаш йола поездаш, секцеш, вагонаш.

⊙ 2 миллиарди 450 миллионни пассажир діа-юха ваьга 1966 шера СССР машиннаьнъашка (іоолла — 1913 шерапочул 10-эза хіана биагбац ььаьна дуьхьаріа а США-ргчул 8-эза дуьхьаріа а (1966 шера).

⊙ Шерра цін діаъезрай кьаьстта шоай тайіпарча поездий: туристски областашца беха нах столицашкарчн областашкарчн тавершка уьзаш йола «театральнийн» салаіа поаьмаи районашка кхуьлаеш йола «лыжни» поездаш. Діаьдеача шера муьхьача деношка діа-юха баьла почча пассажирий гіулакх дера віашгіеьллаяр кьаьстта шоай тайіпара 574 поезд.

⊙ Массагіа леларгіийнаш пассажирски поездаш лекхаро пассажирий ха дикка яхоо. Москвера Владивостоке кхеччалца, масала, 28 сеаьат сихагіа йода хіанз поезд ворхі шу хьалхаріа йодаш хиннечул, Душанбе кхеччалца — 25 сеаьат, Алма-Ате кхеччалца — 27 сеаьат, Ленинградера Соче кхеччалца — 20, Кисловодске кхеччалца — 19 сеаьат сихагіа. Москвера Ленинграде Соче йолаьнна ліара эггара «Іоагіаріа ялда» сухал сеаьата 160 километрга діаьхоачийл, хіаьта № 5 йолча маршрутни поезда сухал сеаьата 130 километр я.

⊙ Тіом сецачул тіехьаріарча шерашка іохаметтоаттаьй фашистски ліаьрхоша йохаьь хиннй ергіа воспаьлаш, станцашкара зданеш. Біаьш кердаяраш хьалаьй — Харькове, Соче, Сухуме, Донецке, Челябинске, Ореле, Владивостоке, Ташкенте, Рене, кхьна городашка. Ерриг помешеннеш парціета я, цар чу йіайха, сийрда я, уж чура цієньяра белхаш механизированни да.

ХІАМА ДОВЗАР, ХАР, ПРОФЕССИ ДУХХАЕЗАР

⊙ Планированнен материальни стимулированнен кердача системе толаме лелаеш я Свердловски, Горьковски машиннаьнъашца а машиннаьнъий Министерства 14 заводе а. Уьх гарттарча кене из машийнаьккарх» МПС дерригача наькъашкен заводашкен.

⊙ Хіара деннен биісаннен 40 эзар вагон — царех пайда дикагіа эцара чотах — мукъаьлийтар, шера паьрхіачул совгіа кхы тіа 65 миллион тонн муьх діабаькар — Приволжски машиннаьнъашца кьаьхьагамхой тіехьехамаз цу тайпара декхар тіаийца мехка машиннаьнъахоша. Холиш йола результаташ — Октября 50 шу дузача цієй сийна кхиндоча кьаьхьагама соагіатий чотах итташ эзарах вагонашка планал соагіа муьх тіаботтаб.

Г. СОРОКИН.

(Агитатор яха журнал № 12. 1967 шу).

ХІАРАВАР—ШИЙ МОТТИГЕ

Чоагіа бехкокламе болх ба станце машиннаьнъахоша кхоачийбер. Слепповская яхача станце Нагройен Султан керте лаття колектив дика доархіаш цийі дехьарех. Муьх тіаботтаран Іобаккхаран ба машиннаькъахой керттера болх. Уьх шера станце коллективо тіаийлаш муьх тіаботтара балхий план 25-ча декабре кхоачаньле, вагонаш сена лаття за доаьъе а минералиэн удобренеи вагонаш тіара Іобоахташехьа дежоманнашта тіаботтара метод ютьйоалае а. Кьовсан лоаттабу кхаьхьагамхоша хіара дийнаьхьа деш лола балхаш ритмично дара тіехьа.

Чоагіа доархіаме да вагонаш хаддаьнна балтта юкъе хилар, цу дуьхьа муьх тіаботташ а Іобоаккхаш а ха ца йоаяра ханнаьхьа ъьаьтайолаяр вагонаш, хіаьта муьх балъаш поезд ъьаьхоачаш из сихагіа йоассараш мел эшар кийчу. Дика да лаьхьа толамаш: муьх тіаботтара заданн 117 процент кхоачашъий, муьх Іобаккхаран план 123,7 процент. Цу хьокхамашца тіехьа лаття барттайнача колективера хіаранне дьаььала къьхьагам.

Дика лел гіулакхаш дежурни волча Копев Александр Ивановича а. Йий новкъосточа санна дика толамаш даьх по, къьхьагамхой ъьашташ довза ціерг ше местиін комитета председатель хиларах тарра.

Станце дерриг маневрови балхаш чаьхдоаьхарш ба кондукторашца. Вуриійтаьлагіа шу за керттера кондуктор Дубровкин Анатолий ъьхаьа къьхьагам воаа. Дика ъьаьхьегаш да Коробов Федор Степанович, Сметанин Михаил Ефимович. Йоккхаш опыт йолаш боккъонца бола говзанчаш ба уж.

А. АЛБАКОВ.

АЙДЕННАЧА ХЬИНАРЦА

Советски пашаьхьалхеи 50 шу пашаьхара сийна Ерригсоюзни машиннаькъахой Денна — къьхьагама совгіат! Цу тайпарча девизаша шоай цієйна пашаьхьа кийчулуш яр наькъа Грозненски дистанце колектив.

Социалистически яьхо башташка результаташ елар тха колективна, тіаийца хинна декхарашца тіехьхоачашъьл. Наькъа поъьмечни ремонт яра задаьн 122 процент кхоачашъьлй, 14 километр біаьхача машиннаькъа шера е ца елаш хинна ремонт 17 километра яьй, искусственни гіирсашта капитальни ремонт яра план 120 процент кхоачашъьлй, 110,3 процентага кхоачаш ъьаьхьенний къьхьегама овсарле. Зламга а доккха а мел дола хіама кхоадар, материаланш хьурмат деш діаяхийтар мегарйіолча къьхьарча рельсаеч, накладеч, подкладкеч пайда эзар баьхьан доаш 69,5 эзар сом ахча кхоьаьъ. Цу тайпара машиннаькъахой Ди ъьаьтаькачаьъьа кхоачашдаьъ 59 эзар сом, паччаьхьалхеи ахча кхоьаьъ цар.

Шоай цієйна башха-дикача къьхьегама толамашца наькъаьхьаькар наькъа мастер Тимаева Турпик керте лаття 3-ча околотка болхлой. Тіехдикача хьаьт тіа ба цу околотка наькъа боахам. Цига планал 3554 сом дуьхьаріа лоьдаьъ дуьхьа лелаеча социалистически яьъа эгара хьаьта яьхь йоаьаьъ раш наькъа мастераш Б. Тимаева; Т. Исмаилова, М. Ахмадова, В. Ситникова кулгалду околотка я.

Ахаеп дуьхьаріа бола наькъа болхлой деш ба, хіаьта шарех 18 саг заочной-сайрийней институташкеи техникумашкеи деш ва. Тіаьш тоалу толамаіа вона болхло хиина Конофьев Виктор наькъа дистанце инженерала болх бе Іаьтаьвахв. Машиннаькъа института 4-ча курсе деш вагіа из, шийна эгара хьаьта деш ба П. Ф. Бурлачейкон Е. П. Есинкон, Техникумашка деш Іаьгіа Устарданов Мухьмед, Бозоев Музаройн, Тимиев Бурсин.

Тха коллективна чіаьнаьъ чіоагіа «Айденнача хьинарца юбилей сийна, керда доккхий производственни толамаш даьх.

М. КУЧМА,
наькъа Грозненски дистанце партийре секретарь.

БАЛХАХ ХЬАЛДИЗА 'ДЕНОШ

Сона дукъьаьъ Іоьайна вагіа Колоев Дмитрий Харитонович. Оьха дуьнца кьаьъьа да машиннаькъахоьъ хьаьда. Уж ба ца йоаьъ поезд кондукторашца, ка а оставке волча полковника Колоева кулгалду колектив.

Дмитрий Харитонович машиннаькъа тіа болх бе вера 37 шу хьалха, Йиъ цу хьаьа 18 цу мара ладаеш. Вона йиъ цу ъьаьлаьъьа офицерала гіулакх деш хилар. Дьаьъен Сийлаьъ-боккха тіом ъьаьйнача хана тайп-тайпарча фронташка тіом беш хилар из. Барчі полководственни совгіат а делар цунна.

Оставке хьаьачу тіехьагіа юха а вера из машиннаькъа тіа. Пхи шу ха я цо Гудермеский кондукторски резервашта кулгалду.

— Ер-я боьхьоца бола пхи ма йіий, — йоаьъ цо вела а къьжаш. — 52 фронтовик ва тха колективе. Шей тезе лемонстоаше уж арабаьъча массаовоча сага нах хіа тіа кьегаш орденаш медалаш йіий.

Аттаьъ ба кондуктора болх. Ди а бийса а ца кьегаш поезлна хіа да беза пар. Бе беза нийъ а баьъ доаша. Проехлаеш. Астрахане. Артезиане. Махачкале кхаччалца.

— Кондуктор часовой санна фе хила веза мужчина, вагонашка хьожаш. Тха кондукторашца дика доархіабу оцай балдах, цар бехьах сайіца цхьа минут ліккхаеш поезлаша.

Колоева кулгалдеча коллективе 160 саг на коммунистически къьхьегама уьзрийнг яха сийлен цін лелаеш. Дикагіабела болхлой ба К. Лазуев, Б. Шаипов, П. Черкашин. С. Жуков, ніитта кхьйбаьаьъ. Цар цієрашт йоттаьъьеха йоьъ сийрайоаьлл Дмитрий Харитоновича. Цо цієрашт ба ца йоаьъ. Цар бехьах сайіца цхьа минут ліккхаеш поезлаша.

...Сакъерзаме а балхах хьализа а за гузервеский кондукторий хіара ди. Ший хан-ханнаьъа ю технически занятеш. Уж діаьхо хьаьъа ше кондуктор хиннача хіана вешена инструктор вона Банкетов Михаила. Из да горсовета депутат.

Чоагіа терко еш Іоьмаю кондукторашца парте ЦК Советски Іаьъьлаьъ отта 50 шу дузача денна детьаь Тезисаш.

С. ВОРОНИН.

Республика дикаІйола доярка ш

М. РЫБАЛКО

Л. ХАШИЕВА

М. КУЛЕШОВА

В. БАЛАН

Б. АМАТАЕВА

НИЙСЛЕ ХЬАЛХАЛАТТАРАШЦА!

Къаьстта лаХхара социалистически декларан тІаийлаьр республикка хьаЙбан деладераша Октябра 50 шу лъаьчча шера. Пар лоп деннад вовХІаІгІа ноябрь тІаХхоачан паччахьалхенга хьайбай продукташ йоХхара шера план кхоачашъе, хІаьта юртІоХхама шу чаХхлоІаш Даьхьена планах ВІоІгІа ялла. Дукха ха ян юбилейни шера хьалхара ах шу чаХхлаьнна. Дика къахьийгад республика хьайбай деладераша хьайбай продукташ лаХхара, пархара продукташ хаХулла дукхаІгІа яхара, хІаьта паччахьалхенга уж йоХхара. Паччахьалхенга хьайбай продукташ йоХхара хьалхарча ах шера план кхоачаьнна республика ялла: хулх—112 процент, шура—103 процент. Дадахча шера хьалхарча ахь беттана йийсдича приемни пункташка 0,2 процент дукхаІгІа дІачеттай шура.

Паччахьалхенга шура йоХхара шера план кхоачаьнна шурна хьинпер лаХка лоаьцаш ба: Суженский, Пьасраки, Пауркси, Щедковский районий шуриЙ-товарни фермай болхлой.

Тахан ухх номера тІа ла республика хьалха латтача доярка сурташ.

Сурташ тІа: (ьаьдехьага аьтехьа) Сунженски района Кирова ІперагІча колхоза доярка **М. Рыбалко.** Ухх юбилейни шера ше тІаийла лекхараш лаХка тІехХоачашцен хІаваьнарг ьаьнай «Знак почета» яха орден, «За трудовую доблесть» яха медаль деллар доярка. Ше деладеча доахах ХІаранегара 2557 килограмм шура ьаьккхай цо ухх шера хьалхарча вовХІ бетта.

Цу района Кирова ІперагІча колхоза шуриЙ-товарни ферма доярка **Л. Хашиева.** Лухха деладаран кхоа доярка ученица йолаш. Дика, йоккха опыт йолча доярка гоазал сиха караевзаййр. Бараййта етт-ба цунга хІана лелабеш. Хьалхарча вовХІ бетта шиЙ доахах хІаранегара юкъера лаьрХІача 1837 килограмм шура ьаьккхай цо.

Щедковской района Ленина ІперагІча колхоза доярка **М. Кулешова.** Пхийтта шу гаргта ха я из колхоза шуриЙ-товарни ферме хьалаена болх беш йолаш. Дика болх барах «Знак почета» яха орден еснай цунна. Ухх шера а ишта дика къаьст цо. Хьалхарча вовХІ бетта шера ьаьккхай цо.

И. Плиева сурташ.

Къаьстта лаХхара социалистически декларан тІаийлаьр республикка хьайбай деладераша Октябра 50 шу лъаьчча шера. Пар лоп деннад вовХІаІгІа ноябрь тІаХхоачан паччахьалхенга хьайбай продукташ йоХхара шера план кхоачашъе, хІаьта юртІоХхама шу чаХхлоІаш Даьхьена планах ВІоІгІа ялла.

Дукха ха ян юбилейни шера хьалхара ах шу чаХхлаьнна. Дика къахьийгад республика хьайбай деладераша хьайбай продукташ лаХхара, пархара продукташ хаХулла дукхаІгІа яхара, хІаьта паччахьалхенга уж йоХхара. Паччахьалхенга хьайбай продукташ йоХхара хьалхарча ах шера план кхоачаьнна республика хьинпер лаХка лоаьцаш ба: Суженский, Пьасраки, Пауркси, Щедковский районий шуриЙ-товарни фермай болхлой.

Тахан ухх номера тІа ла республика хьалха латтача доярка сурташ.

Сурташ тІа: (ьаьдехьага аьтехьа) Сунженски района Кирова ІперагІча колхоза доярка **М. Рыбалко.** Ухх юбилейни шера ше тІаийла лекхараш лаХка тІехХоачашцен хІаваьнарг ьаьнай «Знак почета» яха медаль деллар доярка. Ше деладеча доахах ХІаранегара 2557 килограмм шура ьаьккхай цо ухх шера хьалхарча вовХІ бетта.

Цу района Кирова ІперагІча колхоза шуриЙ-товарни ферма доярка **Л. Хашиева.** Лухха деладаран кхоа доярка ученица йолаш. Дика, йоккха опыт йолча доярка гоазал сиха караевзаййр. Бараййта етт-ба цунга хІана лелабеш. Хьалхарча вовХІ бетта шиЙ доахах хІаранегара юкъера лаьрХІача 1837 килограмм шура ьаьккхай цо.

Щедковской района Ленина ІперагІча колхоза доярка **М. Кулешова.** Пхийтта шу гаргта ха я из колхоза шуриЙ-товарни ферме хьалаена болх беш йолаш. Дика болх барах «Знак почета» яха орден еснай цунна. Ухх шера а ишта дика къаьст цо. Хьалхарча вовХІ бетта.

И. Плиева сурташ.

ВОВЗАЛАШ...

Кхийтта боагІача мальха ІаІаваша спиРдальккхаьр формовочни участка че. Цу чу ютарорца моттиг литтар хаьга диллача нийсвенна кьонах. Из хІаьтта ВнетевальпанвР № 13 йолча ьакалагІа йотта йийна тоаблаве деталь — захвата колодка етта. Деталь рельа хилар дар из ведакъежар. Цунна ДІаІІаваХача мастера Тимченкос, деталага хьажа а хьежа, аьлар:

— Иван Алексеевич, хье дика формовщик волга цІаьхха хайтаХ ца ІІ

Иван Алексеевича мастера ІІаийлйар ше Грозненски ГАРО заводе болх бу айс цу доГта а хьаьста «Красный молот» заводе формовщикалла болх беш хиннадга а.

1960 шера ВІаштІехьхьакха йолаьлъ кийсача литьеи участок. Из ВІаштІехьхьакха йолаьлъ Скороплетов Семен Павлович йар, хІаьта Иван Алексеевич бригадиралла а хьожажаьвар. Из каст-каста «Красный молот» заводе хулар: кийсача литьеи участка балха зем боахар цо цинга. Цо шоай участкана эша болхлой керзар. ТІехьТІехьаГІа дикаГІа а йиазаГІа а ІІаштІехьхьала йолаелар бригада.

Юхьхьанца кІезнга яр пресформаш, цудухьа деталаш а кІезнга йоттар. Зявоза инструментальни участке пресформаш души лола балхаш дара а ВІашаГІехьхьача граждански оборона службашта. Службай начальникаш Граждански оборона начальника помощникаш хул.

Къаьстта белгаллакхха доагІа, ерригача паччахьалхен оборона юкъерча системе граждански оборонаца лоарХІаме моттиг ІІалоацаш хилар. Дукха ха йоаццаш военни акалемей йистеньзарий сийна Ереване йа ньа приеме ше къамаьл деи из белгаллаьккхар Советски Союза Коммунистически парте Генеральни секретара Л. И. Брежнева: «Бахача наха юкъера оборонни болх. — аьлар цо. — Даим тоаблаца, граждански оборона система чоагІ1ьшца, тІема эцаеш бахача наха а къаьстта а кагирхошца ме шерагІа боаржаьнца ярьлиг».

Говзаьцца низаш меттеп, граждански оборона а хІанзарча декларий ІІамаех пах тешшаме лорабелгеп тІема хиларча хьалдаьнна хаьжа боахача ерригачча доаХъоца тешшаме болх белгеп ІІаламцар. Уж декхарах хоачашцу ерригача паччахьалхен. Аминистративни, боахама органаца— къаьхьегамхой депутатий Советий неделатІ1ьчетий комитетаца, министерстваца, предприятеца, учреждениеца.

Мехха еррига йоккха террито1ьчуЙ-лоацаш я вай граждански оборона система. Ихьаьккха нах баха пункт, промышленни предприяти, колхоз е совхоз ян цу территоре тІа ядерни, химически, бактериологически герахх лорабала на кийчлуш.

Города (районца) граждански оборона начальник ца къаьхьегамхой депутатий Совета исполнительни комитета председатель, хІаьта предприяте, колхозе, совхозе граждански оборона начальник — цун куглалло. Цо цІий болх чаХхоаг граждански оборона штабагеп службашкеп йолаш.

Маьршача хана а лоарХІамера ІІаьхта хоачаьнг нагахьа сахан тІом хулле а аьнна бахача наха объекташтеп къаьстта кийчо ира а гера кхийтача моттигашка пах ІІалхарбоаьхаьнг аваеш хиинна моттигаш юхаметтаоттаеп ІІаьхта ІІаьхьаьнг ІІаьхьаьнг ІІаьхьаьнг

ШОА А БОЛЧА САЛОІАМА

Іоанн ДЕН ОАГУВ

Або МАЛЬСАГОВ

ГІАЛГІАЙ ЮМОРИ САТИРЕИ

Гіалгіай багаэбувнамга юкье тоьаэг зинх йоахха эоттиг діалоаш юморой сатирой. Лоаиа, ирз дош деза лоархіаэн хиннад халлхьо, из по шиййна лелаіаьз халлче балгіа а салбіаш а. Хіаьта тіем тіа а машиер таттача хаття а беза дийрхьаб говзанга деза лоархіам.

Хозаьгта оаллаш хиннадаш вай дзаьла хозаьгта дено лаьха доаш бошабаьб» аьле. Цу дешиша вайна ткаьхьоч мел «Іоаіта лоаш» а, сий деш а, зеза лелдеаш а хиннад вай ваьгіа доаш.

«Наькъа біоаэаьта цкъа таьчта тоьаргіг дикачу дина шод, майданга боккъала цкъа аьчча тоьаргіа бакъ лоа «ошо» йоах гіалгіай шоаэагіча кицо. Из шиттг за а, Хіаьта аьчча, бакъдар лоаі